

Afdeling	Risico's gerangschikt naar invalshoek	Kans	Risico-kans in %	Risicoom-vang	som	beheersingsmaatregel	Cor-rectie factor	risico na correctie	Toelichtings-nummer
Juridisch									
Algemeen	De gevolgen van een lokale ramp	Ongewoon en komt zelden voor	10%	2.500.000	250.000		0%	250.000	
Algemeen	Nieuwe (wettelijke) eisen, bijv. Investerings informatiebeleid	Voorstelbaar en waarschijnlijk dat dit voorkomt	70%	250.000	175.000	Tijdig anticiperen op ontwikkelingen. VNG verdedigt belang gemeenten om bij ontwikkelingen ook uitvoeringsmogelijkheden zeker te stellen.	40%	105.000	
Algemeen	Ingediende schadeclaims	Voorstelbaar en waarschijnlijk dat dit voorkomt	70%	250.000	175.000	- Goed onderhoud en beheer eigen activa (zoals gebouwen, wegen en riool). - Afsluiten van verzekeringen, maar niet alles is te verzekeren - Aandacht voor het inkoopproces - Eigen inkoop voorwaarden van toepassing vervlaren	80%	35.000	
B&R	Ingediende planschades	Voorstelbaar en waarschijnlijk dat dit voorkomt	30%	50.000	15.000	Planschades maken deel uit van de projectbegroting. Daarnaast is er een bedrag geraamd in de gemeentelijke begroting.	80%	3.000	2
Organisatorisch									
Algemeen	Ontvangen projectsubsidies moeten worden terugbetaald, die als opbrengst zijn verantwoord	Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	30%	500.000	150.000	- Bewaking van de voortgang, met behulp van de adviseur. - Opstellen overzicht actuele subsidies. - Voldoen aan voorwaarden subsidieverstrekker	80%	30.000	
BMO	Naheffingen uit controles belastingdienst	Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	30%	250.000	75.000	- Inhuur van externe deskundigen bij complexe zaken. - De huidige inrichting van de administratieve organisatie. - Controles door accountants	80%	15.000	
BMO	Verhoogde werkgeverskosten	Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	30%	250.000	225.000		0%	225.000	
BMO	Kosten voortkomend uit werkgeversrisico's, als gevolg van werk en niet werkgerelateerd verzuim of beëindiging werkzaamheden / wachtgelden wethouders / directeur	Komt voor	100%	500.000	500.000	Personeelsbeleid waarin aandacht voor ziekteverzuim en pro-actieve loopbaan begeleiding. Strategische personeelsplanning	40%	300.000	
PUZA / B&R	Het niet kunnen opleggen van bouwleges in verband met verouderde bestemmingsplannen	Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	30%	30.000	9.000	Zorgen voor actuele bestemmingsplannen	40%	5.400	3
Algemeen	Inzet uren voor projecten niet volledig toe te rekenen aan projecten door bijstellen van planning of ambitie.	Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	30%	500.000	450.000	Projectmanagement Flexibilisering inzet kosten Strategische personeelsplanning	80%	90.000	4
Technisch									
GW	Investerings die niet voldoen aan de daaraan gestelde eisen.	Ongewoon en komt zelden voor	10%	1.000.000	100.000	Aansprakelijkheidstelling uitvoerder; Vooraf wordt 2nd opinie op contractdocumenten (afhankelijk van het risico van het project) uitgevoerd.	80%	20.000	
GW	Vertragingen in langlopende (onderhouds)investeringen, met als gevolg dat nevenkosten optreden (kapitaalgoederen riolering, wegen, huisvesting)	Voorstelbaar en waarschijnlijk dat dit voorkomt	30%	1.000.000	900.000	onderhoudswerkzaamheden tijdig inplannen en anticiperen Mogelijke combinaties met andere infrastructurele werken.	40%	540.000	5
GW	Aanvullend onderhoud kapitaalgoederen (bovenop regulier onderhoud naar de beheerpakketten) als gevolg van weersinvloeden (opdooi, stormschade)	Voorstelbaar en waarschijnlijk dat dit voorkomt	70%	150.000	105.000	Geen rekening meegehouden bij eigen onderhoudsplanning. Wel bij herstelwerkzaamheden zo uit te voeren dat aangesloten kan worden bij reguliere planning	40%	63.000	6
Ruimtelijk									
GW	Archeologische onderzoeken leidend tot aanpassingen bij infrastructurele werkzaamheden (geen grondexploitatie - zie later)	Ongewoon en komt zelden voor	10%	500.000	50.000	Bij planvoorbereiding rekening houden met alle bestaande inzichten.	80%	10.000	
B&R/GW	Milieu (bodemverontreiniging) leidend tot aanpassingen bij plannen of infrastructurele werkzaamheden (geen grondexploitatie - zie later)	Ongewoon en komt zelden voor	10%	500.000	50.000	Bij planvoorbereiding rekening houden met alle bestaande inzichten.	80%	10.000	
B&R	Negatieve effecten door planaanpassing bij derden door externe omstandigheden.	Voorstelbaar en waarschijnlijk dat dit voorkomt	70%	250.000	175.000	Door met betrokkenen in overleg te treden.	40%	105.000	
PUZA	Lagere opbrengsten bouwleges door minder nieuwbouw en aanvragen verbouw	Voorstelbaar en waarschijnlijk dat dit voorkomt	70%	500.000	350.000	In 2015 vindt de laatste onttrekking uit de AGRI plaats om de lagere opbrengsten van de bouwleges af te dekken. In mei 2015 moet het onderzoek naar de kostendekkendheid van de bouwleges gereed zijn. Dalende opbrengsten moeten kunnen leiden tot dalende kosten en heeft daarmee een beperkte impact op het financiële resultaat (nog te realiseren, wel argument voor de omvangrijke correctiemaatregel).	80%	70.000	

Afdeling	Risico's gerangschikt naar invalshoek	Kans	Risico-kans in %	Risicoom-vang	som	beheersingsmaatregel	Cor-rectie factor	risico na correctie	Toelichtings-nummer
Financieel									
BMO	Stijging rente tarieven	* Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	30%	250.000	225.000	· Tijdig inzichtelijk hebben van de financieringsbehoefte · Periode financiering afstemmen op de behoefte (liquiditeiten overzicht) · Opstellen en bijhouden treasurystatuut en beleid	40%	135.000	
BMO	Bijstellingen (accessen, verdeelmaatstaven, uitkeringsfactoren) gemeentefonds in de reguliere circulaire	* Voorstelbaar en waarschijnlijk dat dit voorkomt	70%	500.000	1.050.000	Circulaire's tijdig en consequent bijhouden; tijdig bijstellen van ramingen na verwachtingen. Tijdig structureel bijstellen effecten van mei 2015 en september 2015 en het eventuele structureel tekort in principe structureel met dekkingplan opgelost.	80%	210.000	7
BMO	Wet op de vennootschapsbelasting heeft mogelijk tot gevolg dat er vennootschapsbelasting moet worden afgedragen vanaf 2016	* Voorstelbaar en waarschijnlijk dat dit voorkomt	70%	PM	PM	Externe deskundigen betrekken in de voorbereiding op de nieuwe wet.	PM	PM	8
BMO	Financiële gevolgen voortkomend uit garanties en leningen aan derden	* Ongewoon en komt zelden voor	10%	2.500.000	250.000	Met het afgeven van nieuwe garanties voor leningen wordt een terughoudend beleid gevoerd. Sinds april 2002 zijn er beleidsregels met betrekking tot het verstrekken van een lening door de gemeente op gunstige voorwaarden, dan wel het verstrekken van gemeentelijke garanties. Nieuw beleid is in de maak. Daarnaast is bij raadsbesluit van 25 februari 2003 ingestemd met een regeling inzake financiering Stichting Eelder Woningbouw op basis van gemeentelijke kapitaalverstreking.	80%	50.000	
B&R	Aanvullende bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden*	* Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	70%	250.000	525.000	Begrotingen van gemeenschappelijke regelingen worden na vaststelling door de raad in de begroting opgenomen. Tussentijds wordt de ontwikkeling van de resultaten van gemeenschappelijke regelingen gemonitord. Bij VJB en NJB worden aanpassingen, indien noodzakelijk, opgevoerd.	40%	315.000	9
B&R	Aanvullende bijdragen gesubsidieerde of gerelateerde instellingen*	* Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	30%	500.000	450.000	Beheer op afstand geeft minder mogelijkheden van tegenmaatregelen. Wel tijdige aandacht voor ontwikkelingen, tijdig tegenmaatregelen bespreken Mogelijkheid is er in sommige gevallen van stoppen bijdragen.	40%	270.000	
BMO / B&R	Decentralisaties in het sociale domein met onvoldoende middelen voor uitvoering van de taken	*				Zie tekstuele toelichting. Risico afwijkend bepaald.		2.276.000	1
GW	Stijging kapitaallasten door (vervangings)investeringen (niet gebouwen)	* Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	30%	250.000	225.000	· Bij nieuwe of uitbreidingsinvesteringen kapitaallasten dekken door middel van nieuw beleid. · Jaarlijks alle activa die binnen 5 jaar worden afgeschreven op vervanging beoordelen (vervanging is geen automatisme). · Daar waar nodig extra budget beschikbaar stellen in de daarop volgende meerjaren begroting. · Voor vervangingsinvesteringen bij gemeentewerken / tractie zijn reserves aanwezig, echter met een uitsterf constructie.	80%	45.000	
Algemeen	Niet halen van taakstellingen	* Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	30%	2.750.000	2.475.000	Goed monitoren bezuinigingen	80%	495.000	10

Afdeling	Risico's gerangschikt naar invalshoek	Kans	Risico-kans in %	Risicoom-vang	som	beheersingsmaatregel	Cor-rectie factor	risico na correctie	Toelichtings-nummer
Maatschappelijk									
B&R	Hogere uitkeringen in het kader Wet Werk en Bijstand (open einde regeling)	Voorstelbaar en waarschijnlijk komt dit voor	70%	250.000	175.000	Vanaf 1 januari 2015 geldt een verdelmodel volgens een multiniveau model en om de negatieve gevolgen voor gemeenten te beperken wordt een overgangsregime ingesteld op basis van uitgaven uit het verleden. Op basis van de gerealiseerde (positieve) budgetten afgelopen jaren wordt het dempende effect van dit overgangsregime ingeschat als hoog.	80%	35.000	
B&R /PUZA	Opnieuw aanbesteden voor uitvoering wettelijke taken (basisregistratie grootschalige topografische kaart, etc.) kan nadelen opleveren	Mogelijk en voorstelbaar	30%	250.000	225.000	Gezamenlijk aanbesteden met anderen gemeenten.	80%	45.000	
Algemeen	Extra kosten door landelijke en regionale initiatieven waar deelname tot verplichtingen kan leiden (STAA, RUD, etc.)	Mogelijk en voorstelbaar	30%	500.000	150.000	Opnemen van knelpunten en frictiebudgetten in begroting	80%	30.000	
	sub - Totaal (risico's reguliere operatie)			16.980.000	9.504.000			5.782.400	
Ontwikkeling MFA's									
B&R	Hogere stichtings/bouwkosten dan geraamd	Voorstelbaar en waarschijnlijk dat dit voorkomt	70%	855.000	598.500	- berekeningen beoordeeld door bouwkunde - regelmatige rapportage via factsheets zowel overall als per project grip houden en tijdig bijsturen - opnamen van onvoorzien in de ramingen (niet altijd expliciet, ca 5% in enkele ramingen) - contract afspraken en taakstellende budgetten - uitgangspunten m2, normen, BTW etc met advies van derden opgenomen - (deels) op te vangen in reserve IAB met nadeel dat reserve eerder is uitgeput	40%	359.100	11
B&R	Lagere opbrengsten ontwikkeling bestaande locaties nodig voor dekking van toekomstige kapitaallasten	Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	70%	130.000	91.000	De verwachte opbrengsten worden per 3 x jaar beoordeeld. Waarbij ontwikkelingen in de markt worden meegenomen. Deze zijn zichtbaar in overall-IAB factsheet	40%	54.600	11
B&R	Vertraging in nieuwbouw kan leiden tot noodzakelijke kosten (groot)onderhoud bestaande locaties	Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	70%	300.000	210.000	- (deels) op te vangen in reserve IAB. Ook kunnen mogelijke toekomstige voordelen gebouwenonderhoud als buffer in reserve worden toegevoegd - de uitgaven voor onderwijshuisvesting zijn niet begroot. Deze uitgaven worden ook uit het IAB gedekt - IAB is in uitvoering wat bedrag aan risico verkleind	40%	126.000	
B&R	Overdracht dorpshuizen De Pan en De Ludinge	Voorstelbaar en waarschijnlijk dat dit voorkomt	70%	250.000	175.000	Opstarten acties rondom overdracht dorpshuizen gepland in 2014	80%	35.000	
B&R	Beheer en exploitatie behaalt tekorten die door gemeente moeten worden aangevuld	Mogelijk en voorstelbaar dat dit voorkomt	70%	150.000	105.000	-Resultaten onderzoek Penta Rho naar beheer en exploitatie van MFA's is dat iedere gebruiker de werkelijke kosten betaald. - Bij de bouw van MFA's meer sturen op verwachte werkelijke kosten.	40%	63.000	
B&R	Buitenonderhoud gaat over naar scholen. Dit kan leiden tot eerder verzoek tot nieuwbouw	Mogelijk en voorstelbaar	30%	350.000	315.000	Afspraken maken met de scholen over het onderhoud	80%	63.000	12
	sub -Totaal (MFA)			2.035.000	1.494.500			700.700	
B&R	Grondexploitaties. Voor een toelichting op deze risico's wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.							6.724.035	
TOTAAL								13.207.135	

* De risico's gemerkt met een "*" hebben een structureel karakter. Hierbij is het uitgangspunt, dat deze risico's maximaal drie jaar gedekt worden uit het weerstandsvermogen. De berekende risicosom is daarom vermenigvuldigd met de factor 3 (**Risicokans*Ris**)